

خاځياځى ئادى و مرقي بځ خاځيا ... نيهاد جامى

تځكستى ئادى بى نووسيندوځى مځزوو نيد، وځك چان وځندځگرتندوځىك نيد بځ دنيائى واقع، بځځكو بځرهځمهځنانوځىكى نوځيد، وا دځكات هځر يځكځ لځ مځزوو واقع لځناو تځكستوځى خوځنرځندوځى، نځوځك تځكست لځنيگائى واقعوځ سځير بځيندوځى، ئو تځگځيشتندځ ئادى بىځى دځيوځت تځكستى ئادى بى ئاوځندځيځك بځت بځ وځندځى واقع و مځزوو، لځبنځځتدا بځبځهاكردنى تځكستى ئادى بى و كوشتنى ځځحى داهاځنان، چونكځ تځكستى ئادى بى دځيوځت ځيان لځناو ځانرى تځكستځكوځ بځينرځت، نځوځك تځكست دادگائى بځرځت لځناو ديكځمځنتى مځزوويدا.

ئادى ب نووسيندوځى مځزوو نيد، ئادى ب خوځقاندندوځى دنيا بځنيځكى نوځيد، ئو وانځى دځيانوځت ئادى ب تځكستى مځزوويى بنوسځتوځى، باشتروايد بځځځندوځى ناو كځتبځ مځزوويځكان، ئادى ب خوځقاندندوځى چيرځك و نووسيندوځى ساتوځختځكى كځشف نځكراوځى، ئوځ لادانځ لځ مځزوو. وځك چان لځدانيشځ لځتځمارى ووداوځكان. چونكځ ئادى ب مځزوو ناگځځندوځى، هځندځى مځزوو دځكات بځيانوويځك بځ چوونځ ناو تځكست.

ئو ديدگا ځځخندځيځى تځكست دادگائى دځكات لځوانگځى مځزوودا، ديدځكى دځروونيځ نځوځك ميتځدى، كځشځى لځگځځ تځكست نيد، بځځكو كځشځكځ لځدځرځوځى بونيادى نووسيندوځى، كځشځيځ لځتځك شوناسى نووسځردايد، كوردىي بوون بځتځ گرتى ئو ديدگا ځځخندځيځى، دځت بځپځى لځځيځكى مځزوويى و دنيائى واقع سځيرى تځكستى نووسځرى كورد دځكات، بځځام لځسځبركردنى بځ تځكستى جيهانى ئو لځځيځكځ فځرامځش دځكات، لځسځر بځروارى ووداوځكى مځزوويى نځو ځځمانځك باس لځوځ دځكات كځوا مځزوو شځوځندراوځى، بځځام هځرگيز بوځرى ئوځى نيد بځهځمان لځځيځك قسځ لځځځمانځكى جيهانى بځكات، ئويان وځك بځرهځمى خاځياځى نووسځر دځيځينځت، بځځام بځ تځكستى كوردى وځك شځواندنى مځزوويى سځيرى دځكات.

بځيد ئو ځوانينځ ځځخندځيځى لځدځرځوځى خوځندندوځى تځكستوځى ها تځتځ بوون، هځندځى بځوا نځهځنانځ بځتوانائى نووسځرى تځكست، نځك خودى تځكستځكځ، ئوځش چځندځ پځيوځندى بځ دځخى دځرونى ئو بانگځشځكارځ ځځخندځيځوځ هځيد، هځندځش وابځستځى كورتبىنى ديدى ئادى بځى، توانائى جياكارى نځوان تځكستى ئادى بى و تځكستى مځزوويى نيد، ئادى ب

ټوټه ټوټه کی زمانه وانی سره برخه یی، په یو نډی د لالی و سستم
 زمانه وانی کی وټای سر له نوی په یو نډی کان د کات، له و
 مړه کان به ره می د خ کی م لای ته و سیاسی و م ژووی نین، ه نډی
 و ا ب سته ی دنیای ناو ته کستن، روودا و لک نی و ویدا ب ته، نه و
 دنیا یی له ناو ته کست د ته بوون، دنیا یی ه ګری گوتار کی
 جوانیناسی، د رخستنی ق ز ونی دنیا یی کی، و لک کار دانه و یی کی
 نه خلاق ناو ته کست، نه و ش به خ ی گوما نکر دن له م عریفی زانراوی
 م ژوو، گومان د ګ ګ ته به پرسیار له بار ی نووسین و جوانی.

[illegible]

پرسیار کردن له‌باره‌ی جوانی، دا‌ښتنه‌وه‌ی ماناکانی بوونی مرځ‌پیه، به‌وه‌ی ده‌بخت به‌و پرسیاره‌دا بچینه‌وه: جوانی چیه؟ ځاستر وایه پرسیار ځکه‌مان فراوانتری بکه‌ین به‌وه‌ی چی جوانیه؟ چ‌ن سه‌یری جوانی بکه‌ین؟ له‌ره‌وه وه‌ستان له‌سهر ئه‌و پرسیاره ځه‌نگه توانای ئه‌وه‌ی هه‌بخت، ب‌شاییه‌کی تر بخوځول‌ښت، تاوه‌کو گومانه‌کانمان ب‌ جوانی بنوسینه‌وه، گومان له‌وه‌ی هه‌یه ناوی بن‌ځین جوانی له‌استیدا گومانه له‌مه‌عریفه‌ی جوانی، چونکه ئه‌وه‌ی هه‌یه وه‌همی جوانیه، جوانیه ځاسته‌قینه‌که له‌ناو ئه‌و زه‌مه‌نه موزه‌په‌فه شاردر اوته‌وه.

للهـدا كا تـ ده مانهـوى بزائين جوانى چيه؟ ده بـ ئهـوه بزائين ئهـوى
ههـمانبووه جوانى نهـبووه، چونكه جوانى ئهـو بابـهـته نووستهـوى ناو
ناخى مرـقه، كه ههـموومان بهـهـي وههـمهـكانهـوه جوانيمان خنكاندووه،
بـيه بهـدهـگمهن كهسانـك ههن كه بتوانن ئهـو جوانيهـى ناو خـپان

نه خنکځنن، خه ځکانځ به ماترياله کانه وه ځيان فريو ددهن به بيانووی ئه وهی جوانی ئه وهی، بیه ئه وه ده مانه ی باس له جوانیه کی شاراهه ده که یت، ه نکه وه ځ شت سه یرمان بکه ن، به بیه ئه وهی له وه تښکه ن، ئه وهی ئه وان هیچ نیه جگه له ځ فريو ودان ودر ځ کردن به ناوی جوانی.

که واته چی جوانیه؟ جوانی بریتیه له کځی ئه و چالاکیه رځ حیا نه ی مرځ که په یوه سته به خه ونه وه، خه ون زینده گی سرووشتیا نه ی مرځ فه، که واته سه یرکردنمان بیه جوانی ده بیه ت به وانینی شاعیریا نه، زینده گی شاعیریا نه هه و ځ دان نیه بیه شاعیربوون، به ځ کو هه و ځ دانه له وهی چن شاعیریا نه بژین وعاشقانه خه ونی ژیا نمان هه بیه ت.

ځ ونی ژیا ن و ځ ناکردن و ځی بوون ځ ل ځ ناو تځ کستدا، زیند ځ گی شاعیریا ن تځ پځ یند ب ځ ناو زمان، کځ ش ځی ئ و ج ځ ر ځ مرځ ف ځ ئ و ځ ی ناتوانن بوناو زمان تځ پځ نن، بیه تځ م ځ تی م ځ ژووی و زمان ځ وانی د بیه خشن و، ئ و وان ک ځ ل بونیادی کځ ن ځ ق ځی تځ کست و فر ځ ئاستی زمان تځ ن ځ گ ځ یشن. ځ خرا لیستی تځ م ځ ت بیه خشین و ځ یان ه ځ ی، ئ و ځ کځ ش ځ ی ځ نی ل ځ گ ځ تځ کست، کځ ش ځی فراوانی زمانی نووس ځ ر ځ ک ځ تځ کست ځ کی بیه ره ځ م ه ځ ناو ځ سنوری ع ځ ق ځی ئ و ج ځ ر ځ مرځ ف ځی تځ پځ اندوو، بیه د ځ د ځ ک و ځ ت ځ س ځ نگ ځ ری دادگایي کردنی نووس ځ ر ځ ل ځ ناو تځ کستدا، پځ س ځی دادگایي کردن ځ ک ه ځ و ځ ک بیه کوشتنی ځ یا و گ ځ ان ځ و ځی تځ کست بیه ناو بونیادی م ځ ژووی و واقعی، ل و سات ځ شدا ئ و ځی د ځ کوژرت ځ یا ځی ئ د ځ بیه، ک ځ نای ځ نن زیند ځ گی ځی بژی ځ ت.

ل ځ ر ځ دا ځ ووب ځ ری ئ و پرسیار ځ د ځ بین و، مرځ قی بیه ځ یا ځ بیه چی د ځ ی و ځ ت، ئ زموونی بیه ځ یا ځی ځی بگواز ځ ت و ځ ناو زیند ځ گی تځ کست؟ ئا ځ ژیا نی د ځ ر ځ و ځی ځ یا و نووسین و ځ ل ځ ناو ووداو ځ کان و ځ ئ و ځی و ویداو، ن ځ و ځ ک ئ و ځی تځ کست پځ یدا تځ د ځ پځ یت، چی بیه م ځ عریف ځی ئ م ځ د بیه خشت و چ ځ ژی گ ځ ان ځ و ځ خولقا ندن و ځی نووسین ل ځ کو ځ دای ځ؟ ئ و پرسیار ځ کی نی ل ځ هیچ خو ځ ن ځ ر ځ کی بیه ئاگا بکر ځ ت، بیه کو پرسیار ځ ک بیه گ ځ ر ځ و ځ کان ی ن و م ځ ژوو ک ځ خوازیارن تځ کستی ئ د ځ بی تځ کستی م ځ ژووی بیه، ل ځ ر ځ دا پځ ویست ځ ئ و پرسیار ځ ل ځ ځ یان بک ځ ن؛ ئ ستا بوونی تځ کستی ځ کی ئ د ځ بی ل ځ کو ځ دای ځ ک ځ س ځ ر ل ځ نو م ځ ژوو بنووس ځ ت و؟ با ن ځ چین ځ س ځ ر ئ د ځ بی نو، ه ځ ر چا و ځ ک بیه ئ د ځ بی کلاسیک بگ ځ ین، چ ځ ندین نووس ځ ر هاتوون کاریان ل ځ ت ځ ووداو ځ کی م ځ ژووی کردوو و س ځ رد ځ می نو ځی ځ یان پ ځ خو ځ ند ځ ت و ځ ئا ځ ئ و ک ځ سان ځ بو ځ ری ئ و ځ یان ه ځ ی بل ځ ن بیه چی م ځ ژوویان ش ځ واندوو؟ بیه دلنیا یی و ځ جگ ځ ل ځ بیه د ځ نگی هیچی تریان ل ځ نابیستین، بیه ی

گرفتار کړل بې بېهره یی مړه شو بې ځایا کانه کړ خوازیاری کوشتنی
ځایای ناو تېکست و بونیاد زمانه وانید کانه.